

Zasavski udovnik

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE OKRAJA TRBOVLJE

Leto IV.

TRBOVLJE, 23. marca 1951.

Stev. 12.

Nedeljske volitve v Ljudsko skupščino LRS so bile mogočna manifestacija za mir in izgradnjo naše domovine

Najboljše so volili v Trbovljah

Nedeljske volitve v Ljudsko skupščino LRS so bile velika manifestacija vseh delovnih ljudi trboveljskega okraja za mir in nedeljivo Jugoslavijo. Pri volitvah v nedeljo so volivci trboveljskega okraja pokazali svojo visoko politično zavest in ljubezen do domovine.

Ze same priprave na volitve so pokazale, da se vsi zavedajo svojih dolžnosti. V čast volitev so gorali na predvečer po hribih kresovi, v Trbovljah pa je bila na predvečer volitev slavnostna predstava Cankarjeve igre »Pohujšanje v dolini šentflorjanske«. Najlepše pa so okrasili volišča in hiše v Hrastniku.

V centrih so odprli volišča že ob 5. uri

Po centrih okraja, v Zagorju, Hrastniku, Radečah in Trbovljah so se pričele volitve z bučnicami godb na pihalu. Ob 6. uri zjutraj so bili znani že prvi rezultati volitev. V Trbovljah je volilo na volišču v gimnaziji 73 volivcev, pri Skratu 63 volivcev, pri Volkerju 93 volivcev, pri Počivavšku 73 volivcev, največ pa jih je volilo na volišču št. II in sicer 208 volivcev ali 50%. V Zagorju so volili do 7. ure zjutraj že 25% volišča na Selu pa je imelo že 70 odstotno udeležbo.

Na 6. volišču v Trbovljah, kjer je kandidiral tovariš Miha Marinko, je volila že pred 6. uro zjutraj 83 letna Cager Amalija in njena sestra Ivana.

Niso pa vršili svojih dolžnosti samo volivci na voliščih. Tako so v nedeljo na opekarni v Trbovljah nakladali opeko za Zadržni dom na Kleku ter jo navozili 10.000 kosov, frontovci pa so delali tudi na cesti in pripravljali gramoz.

Prva volišča so zaključila 100% že ob 7. uri

V Loki pri Zidanem mostu je bilo prav živahno v Domu oddiha. Volitve so opravili kaj hitro. Pričeli so jih ob 7. uri zjutraj in jih ob 8. uri že zaključili. Ob pol 8. zjutraj so zaključili z volitvami tudi v trboveljski bolnišnici. Na XI. terenu v Trbovljah sta dve volišči zaključili volitve 100 odstotno že ob 10.30 uri. Dobro so vili tudi v Čečah, kjer so imeli do 9. dopoldne 57% udeležbo, v Praprečah pa so do 9. dopoldne volili 62%.

V Zagorju so volili do 8. zjutraj 30,4%, do 10. ure 80,65%, do 12. opoldne pa volišče št. 4 98%, volišče št. 5 98%, volišče št. 10 95% ostala volišča

Končni rezultat 99,05% udeležba, za kandidate OF 96,48%, v črno skrinjico pa 3,51%

V volilni enoti, kjer je kandidiral tovariš Miha Marinko, t. j. Trbovlje-centra, se je volitev udeležilo 99,59% volilnih upravičencev. Za kandidata OF je bilo oddanih 98,79% glasov, za črno skrinjico pa 1,21%. V Trbovljah — spodnji del — je volilo 99,3%; kandidata OF je volilo 95,78%, v črno skrinjico pa 4,22%. V zgornjem delu Trbovelj je bilo oddanih 99,52% glasov; za kandidata Fronte je glasovalo 99,03%, v črno skrinjico pa 0,97%. V Zagorju je bila udeležba 99,54%; za

pa nekoliko slabše. V Hrastniku, v 271. volilni enoti, kjer je kandidiral Lidija Sentjurčeva, je volilo do 12. ure 77% volivcev. V Trbovljah je v vseh treh volilnih enotah volilo do opoldne 8.121 volivcev, v 274. volilni enoti, kjer je kandidiral tov. inž. Ivo Pintari, pa je volilo že 90% volilnih upravičencev. V 270. volilni enoti kjer je nastopil kot kandidat tov. Alojz Ribič, je volilo do 12. ure 75% volivcev. Na volišču v Gorecah v KLO Vrhovo so že ob 10 dopoldne zaključili volitve 100 odstotno. V 276. volilni enoti ki obsega kraje Loke—Kisovec, Senožete, Izlake, Mlinše in Trojane, so volili do opoldne 51%.

Po poročilih je bilo slabše v 269. volilni enoti, kjer so volili do 12. ure 42 odstotno. 277. volilna enota tovariša Alojza Dularja je bila med prvimi, saj je volila do 8. ure 18%, do 10. ure 65% in do 12. ure 81,2%. V Kotredežu so volili na volišču Cebinovo v tej enoti do 8. ure že 100%, prav tako tudi v Cemšeniku na volišču na žagi Jesenovo. Tudi volišča v Gabskem v isti volilni enoti in sicer v Podmeji in Knezdolu so že dopoldne zaključili volitve 100%.

Do 12. ure je zaključilo volitve že 35 volišč 100 odstotno. Odstotek udeležbe volitev je bil do tedaj po nepopolnih poročilih že nad 70%, bilo pa jih je znatno več, kar je bilo ugotovljeno pozneje. Preko opoldanskih ur pa se je udeležba znatno dvignila.

Popoldne so prihajali zamudniki

Ob 14. uri je bila udeležba že veliko boljša in sicer 87,18%. Najboljša je bila 274. volilna enota, Trbovlje, zgornji del, s 94,45%. V Zagorju so bili vseskozi najboljši; bili so ob 14. uri na drugem mestu z 91,94%.

Poročila so prihajala, toda z nekaterih KLO z zamudo. Po teh poročilih je bilo stanje ob 16. uri 92,75%. V 269. volilni enoti (Radeče) je bilo stanje 63,51%, v 270. enoti (Zidani most, Loka, Breg, Razbor, Vrhovo, Turje) 89,38%, v 271. volilni enoti (Hrastnik) 97,57%, Trbovlje — center 98,12%, Trbovlje — spodnji del 97,73%, Trbovlje — zgornji del 96,05%, v Zagorju 98%, 276. volilna enota (kandidat Janez Vipotnik) 91,9%, v volilni enoti Alojza Dularja pa 89,57%.

Vedno več volišč je že zaključilo volitve, poročila niso več prihajala, ker so zaključevali dela in so volilne komisije med seboj tekmovala, katera bo prinesla prva volilne rezultate in ves volilni material.

kandidata OF je bilo oddanih 98,26% glasov, v črno skrinjico pa 1,74%. V 276. volilni enoti, t. j. Loke-Kisovec, Izlake, Senožete, Mlinše in Trojane se je udeležilo volitev 99,47%; za kandidata OF je bilo oddanih 95% glasov, v črno skrinjico pa 4,3%. V 277. volilni enoti (Cemšenik, Kotredež, Gabsko in dve volišči v Trbovljah) so volili z 98,86% in sicer za kandidata Fronte 93,87, v črno skrinjico pa 6,13%. Prav dobro so se odrezali pri volitvah v Hrastniku, saj so se udeležili

volitev z 99,29%; za kandidata OF je glasovalo 98,22%, 1,75% pa je volilo za črno skrinjico. V 270. volilni enoti, ki obsega Zidani most, Loko, Breg, Razbor, Vrhovo, Turje in del Krnic, je volilo 92,54% upravičencev. Tukaj so se odrezali za črno skrinjico, saj je volilo tukaj največ črniha in sicer 7,46%.

V Radečah, Podkumu, Jagnjenici in na Dolah pri Litiji so volili s 96,90%; za kandidata Fronte so oddali 94,70%, v črno skrinjico pa 5,1%.

Skupno se je udeležilo volitev v trboveljskem okraju 99,05% volilnih

upravičencev. Za kandidate OF je bilo oddanih 96,48% glasov, v črno skrinjico pa 3,51%.

Prednje številke so odgovor volivcev trboveljskega okraja vsem tistim, ki so proti nam. Ti rezultati so odgovor radiu v Budimpešti, ki je v svojih oddajah govoril, da se ni treba udeležiti volitev. Odgovor je jasen: delovno ljudstvo trboveljskega okraja je z veličastno zmago pri nedeljskih volitvah pokazalo, da je za nuro, za nedeljivo Jugoslavijo in za nadaljnjo izgradnjo socializma pod vodstvom naše Partije in tovariša Tita.

Še nekaj o 8. marcu — Dnevu žena in mater

Z zanesljivjo smo prejeli še različna poročila, kako so širom po našem okraju proslavljali praznik žena in mater — 8. marec. Toda nikakih poročil nismo dobili iz Hrastnika, ako-

Velika sindikalna dvorana je bila prenamahna za vse. Po govoru se je vršila bogat spored, pevске točke, recitacije, telovadni in zabavni nastopi. Tudi žene XIV. terena so priredile zakusku

Proslava 8. marca X. b terena

ravno so te proslave po terenih prav dobro uspeli in se jih je udeležilo po več sto ljudi, pa ni v Hrastniku nobenega človeka, ki bi znal napisati majhno poročilo. Isto velja tudi za Radeče in Zagorje. Dobili smo poročila le s terenov mesta Trbovlje.

Proslava na XI. terenu in na Dobrni

Na XI. terenu v Trbovljah so se že dalj časa pripravljali, da dostojno proslavijo Dan žena. Cakalnica na opekarni je bila tega dne nabito polna, saj so po končani proslavi pogostili stare ženske, vdove padlih partizanov kakor tudi žene, ki so izvršile največ prostovoljnega dela v preteklem letu. Po govoru sekretarke terena, ki se je dotaknila tudi volitev, je nastopila mladina z recitacijami, folklorno skupino in šaljivimi prizori. Ta dan je bilo v dvorani opekarni prav veselo, žene so se sprostile in v prijetni zabavi proslavile svoj veliki praznik. Tudi na Dobrni je bilo prav lepo.

partizanskim vdovam, spominjajoč se časov velike borbe jugoslovanskih narodov proti okupatorju.

V počastitev volitev so delali na cesti

Od postaje v Hrastniku do rudnika je bila prometna cesta v zelo slabem stanju. Na vozilih se je delala škoda. Pa so hrastniški šoferji in člani avtomoto društva sklenili pretekle nedelje, da s prostovoljnim delom uredijo to cesto v počastitev volitev v Ljudsko skupščino LRS. Zbralo se je okrog 20 tovarišev, ki so prav pošteno zgrabili za delo. Navozili so 50 kubičkov gramozu ter uredili in zakrpali 5 km ceste. Tako so hrastniški šoferji in člani avtomoto društva z zglednim delom počastili volitve v Ljudsko skupščino naše republike.

Naj ne bo organizacije OF, ki ne bi tekmovala za 10-letnico OF

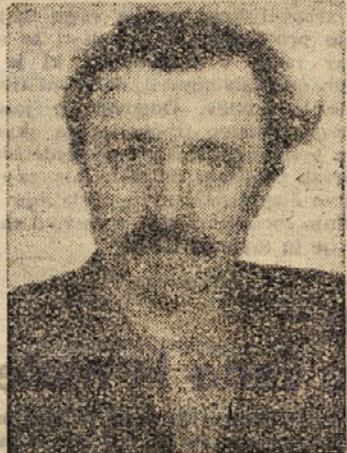

Med najboljšimi v Sloveniji in najboljša v okraju

Trudodan posameznika dosega 152 dinarjev

O zadruženosti iz trboveljskega okraja se poročča razmeroma malo in vendar dosega nekaj zadruženikov take uspehe, kot le redki v Sloveniji.

Pred kratkim so imeli zadruženiki KDZ Trojane svoj redni letni občni zbor, na katerem so pregledali svoje težave, pregledali pa tudi uspehe. KDZ Trojane obstoji šele dve leti in se je razvila iz zadruženje ekonomske, ki je delovala od aprila do novembra 1949. ko so najboljši kmetje sklenili, da ustanove kmečko delovno zadrugo. V zadrugo so vstopili Smerkolj Pavle z vsem svojim posestvom, Novak Ivan in

Dornik Franc — najboljši zadruženik

Novak Vinko iz Zaplešja, Reberšek Franc, Novak Metod, Premk Matjež ter največji posestnik na Trojanah, Konjšek Gregor. Prvotno je bilo delo težavno, kajti zadruženiki se niso mogli sporazumeti, da je prvotni odvisen od skupnega dela. Zadruga šteje danes 33 zadruženikov, od katerih je sto odstotno sposobnih za delo le 12, šest pa delno. Obdelovalne zemlje je 69 ha, vse zemlje pa 169 ha.

Prvi predsednik zadruge je bil Novak Mirko, ki pa je odsel lani v aprilu v JA. Takrat je prevzel predsedniško mesto Smerkolj Pavle, ki je predsednik še danes. Do aprila lanskega leta so delali zadruženiki še kar po svoje. Takrat pa so pričeli delati načrtno. Zadrugi so živino in prašiče, medtem ko konj niso mogli, ker ni bilo prostora in niso mogli spraviti vseh v en biev.

V začetku so bile težave, saj je manjkovalo delovnih moči. Nasprotniki so prerokovali zadrugi pogin. Ta napoved je bila do neke mere razumljiva, kajti zadruženiki iz Zaplešja niso hoteli hoditi na Trojanah pomagati na delo, ker imajo tam manj zemlje in več delovnih moči. Tudi z združitvijo živine so bile težave, vendar so tudi te premostili in danes je KDZ Trojane najboljši v okraju in med najboljšimi v Sloveniji.

Letna bilanca dela zadruge je pokazala lep napredek in visoko zavest njenih članov, ki so vložili za uspeh zadruge mnogo truda. Upravni odbor se je redno shajal in odpravil proti vse napake. Zadruga je imela 910.143 dinarjev kosnatih dohodkov, od katerih so dali v sklad vodstva 139. 750. 770.382 dinarjev pa so razdelili med zadruženike, tako da znaša trudodan 152 dinarjev, poleg tega pa je dobil vsak zadruženik za vsak trudodan še po 30 dinarjev v bonih.

Največ dni v zadrugi je imel Dornik Franc in sicer 402; ob zaključku leta je prejel 61.104 dinarjev v denarju, 12.000 dinarjev pa v bonih. Zanimivo je, kako so hoteli nasprotniki oplašiti tovariša Dornika, ko je med letom jemal akontacije, ki jih je potreboval za sina, ki študira v Ljubljani čes da bo moral ob koncu leta denar vrniti, ker je preveč vzel. To se pa ni zgodilo, pač pa je tov. Dornik ob koncu leta dobil še okrog 30.000 dinarjev.

Tov. Dornik Franc je delal pri hiši Konjška na Toplicah že 20 let. Delal je

še pri pokojnem Konjšku kot hlapec, sedaj pa je svobodni zadruženik. Težko je delal, sedaj pa vlogo vse svoje moči za napredek zadruge.

Vprašali smo ga, kako misli glede prihodnosti. Odgovoril nam je, da bo dal letos še več iz sebe, samo če bo zdrav. »Mogoče, je dejal tov. Dornik, »bodo sedaj tudi drugi malo drugače gledali na rast in razvoj zadruge! Po zimi ima »Frančelj« opravka z živino, ko pa je čas košnje, pa je vse do jeseni njegova zvesta spremiljevalka kosa, s katero pridobiva seno za živino. Ob zaključku razgovora s tem najboljšim zadruženikom je dejal tov. Dornik te-le pomembne besede: »Če bi vsi tako zagrabili za delo, kot smo lani nekateri, potem ste lahko prepričani, da bi bila zadruga na Trojanah najboljša v Jugoslaviji! Ob teh besedah preprostega, a izredno marljivega človeka vsak misleč človek nechte prislušne. Da, res je, le pridno in vztrajno delo nas bo rešilo in nič drugega!

»Frančelj« sledi kot najboljša zadruženica mala, pridna Angela, ki je napravila v zadrugi 342 dni ter dobila v zadrugi kar celo doto nad 50.000 dinarjev! Imela je opravka v živino in z delom na polju.

Ostali zadruženiki z družinami so imeli seveda več dni, ker je bilo pač več delovnih moči. Tako je imel Kokole Ivan sam 310 dni, Reberšek Franc s 4 člani družine 736 dni. Novak Metod s 3 družinskimi člani pa 612 dni.

Tudi predsednik zadruge, tov. Smerkolj Pavle je z ženo in dvema majhnima otrokoma opravil 637 dni ter prejel ob koncu leta lepe denarce. Kljub temu, da je imel zaradi zadruge veliko potov in se ta pota niso upoštevala kot delo, je opravil v zadrugi lepo številno dni ter pokazal vsem ostalim, kakšen mora biti predsednik socialistične kmetijske delovne zadruge.

Uspehi in neuspehi pri gradnji zadrughnega doma v Mlinšah

Ob glavni cesti na Mlinšah stoji velik zadružen dom, v katerega je zlasti mladina vložila veliko truda in dela. Mnogo je bilo naporov, seveda pa tudi nasprotovanj, in to ravno od tistih, ki niso napravili nič, želijo pa, da bi gospodarili v domu.

Slaba stran gradnje zadrughnega doma v Mlinšah je upravni odbor KZ. Pri gradnji doma ni napravila nič. Na marsikateri seji upravnega odbora so govorili, kako bodo s prostovoljnimi delom pomagali. Prišli so res pomagati, a manjkalo je predsednika. Ko je bila priložnja seja, je predsednik zahteval, da dobijo pločevinasto posodo v prvi vrsti prostovoljci pri gradnji zadrughnega doma. Tudi on je bil med njimi.

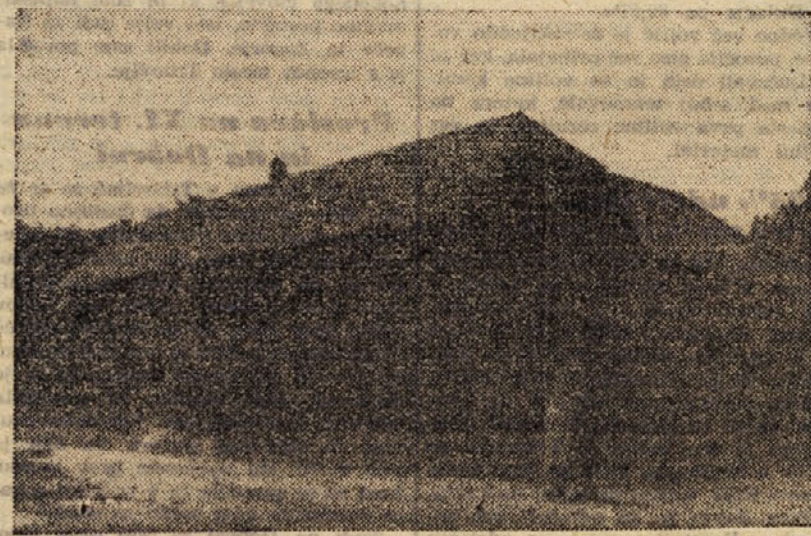
Vsega skupaj so zadruženiki napravili lansko leto v zadrugi 5058 dni. Tudi v zadrugi Trojane je delo normirano, da lahko opravi posameznik dnevno tudi po dve dni. Največ dohodkov so prinesli zadrugi prevozi, potem sadjarstvo kljub slabi letini, živinoreja in povrtnine. Tudi svoje obveze je zadruga izvršila in oddala vse, kar je bilo določeno in še celo več: mleka je oddala 12.115 litrov predpis pa je znašal 10.000 litrov; prašičev so oddali 16, živine 2508 kg, plan pa je predpisoval 2000 kg; krompirja bi morali oddati 15.000 kg, dali pa so ga 20.560 kg. Oddali so tudi ajdo in fižol.

Zadruga je lahko ponosna, da ima v svojih vrstah borca za višji hektarski donos. Tako so lansko leto pridelali na 1 ha 40.000 kg krompirja-rodovitnika, krompirja-bitne 26.000 kg, mešanega krompirja pa 13.000 kg na 1 ha. Ajde so pridelali na 1 ha 1310 kg, samo na Trojanah na posameznih parcelah pa celo 1550 kg na 1 ha.

Za letošnje leto so si napravili lep delovni načrt. Zgradili si bodo svinjake za 60 prašičev, gnojilnice in gnojno jarno. Povečali bodo predvsem gojitev prašičev na 62, krav 20, ostalo govejo živino pa na 24 glav. Konje imajo 15, a jih bodo nekaj prodali, ker si je zadruga kupila tovorna avto, ki je boljše za prevoz. Vse delo se v glavnem opravlja še ročno; na Trojanah je delo delno že mehanizirano, medtem ko v Zaplešju to ni mogoče.

Zadruga na Trojanah ima možnost lepega razvoja in bi bila s pritegnitvijo vseh tistih zakrknjencev, ki stojijo še ob strani, lahko ena izmed najlepših in največjih kmečkih delovnih zadrug.

Kritico pa bi delali, če ne bi omenili tudi tajnice zadruge, tovarišice Konjšek Rajke, ki je s svojim delom mnogo doprinesla k tako uspešnemu razvoju KDZ Trojane.

Zadrughni dom v Mlinšah

na okna omrežiti, — predsednik pa je naročil za okna lesene pojknice, čeprav so bila narejena že železna okna. Zopet dvojni izdatki za zadrugo!

To pa seveda ni edino delo odbora KZ. Zadruženiki se upravičeno vprašujejo, kaj je s predavanji o zadruženstvu, živinoreji, sadjarstvu, domači obrti itd., ki bi jih moral organizirati odbor KZ. Na drugi strani pa vidimo, da ravno tisti, ki so s svojimi deli preobremenjeni, še vedno najdejo čas, da pomagajo pri delih na zadrughnem domu. da bo res v ponos trboveljskemu okraju.

Tajnik KLO in še drugi se trudijo, da dobijo preprotni material in ne iščejo osebnih koristi, marveč delajo samo zato, da se uresniči zastavljen cilj. Se pionirji mislijo na zadružen dom, saj so opravili na zadrughnem domu v dveh letih nad 3000 prostovoljnih ur in so pripravljeni še delati.

Razveselljivo je, da bo dvorana kmalu zgotovljena, tako da bodo v Mlinšah praznovali 10. obletnico Fronte v novih, svetlih prostorih. K temu so mnogo pripomogli elektromonterji rudnika Zagorje, ki so v svojem prostem času napravili vse potrebne instalacije.

Kaj smo zvedeli na zboru KZ v Radečah

Akoravno je bila bilanca KZ Radeče zaključena med prvimi v okraju, je bil zbor KZ vendar med zadnjimi. Prvi pravilno sklicani zbor zadruge bi moral biti 18. februarja, ni se pa vršil zaradi premajhne udeležbe. Podobno je bilo 25. februarja in 4. marca. Šele na resno prizadevanje aktivistov kraja se je zbor zadruge vršil 11. marca z dovolj udeležbo članov kmetov.

Zakaj je gledanje na KZ v Radečah tako mlacno, kakor je brezbržno tudi v ostalih krajih? To je seveda zaradi tega, ker vidimo v KZ navadno trgovino, ne pa gospodarskega centra in svetovalca kraja!

Zadruga v Radečah pa je vendar pokazala v letu 1950 uspešno delovanje, kar potrjuje čisti dobiček 93.000 dinarjev. Večji del celotne aktivne izkazuje je lesni oddelek, trsnica in avtopark. Iz tega razvidno, da postajajo gospodarski odseki vse bolj pomembnejši. Trsnica je v minulem letu vzgojila nad 18.000 trtnih sadež, samo priznanih vrst. Pa tudi manjšo količino drevesc bo imela na prodaj v prihajajoči sezoni.

Kdo je upravljal to zadrugo? — Na zboru so zadruženiki močno gurali upravni odbor, ki se z majhnimi izjemami ni zanimal za uspeh zadruge. Predsednik je imel pred pričetkom zbora tak stah, da ni mogel izreči formalnega uvodnega pozdrava.

Uslezbencem je zbor priznal primerno nagrado za uspešno delo. Pri sprejetju novega gospodarskega načrta, so zadruženiki zahtevali, da pričnejo delovati razni gospodarski odseki. Da se izboljša sadjarstvo in kupijo potrebne strojnilnice in drugo orodje, so zadruženiki sklenili, da se večji del dobička da v sklad za pospeševanje sadjarstva. Sklenjeno je bilo nadalje, da se pregledajo sadjarski predeli, ki so že močno napadeni po sadnih škodljivcih. Pa tudi živinorejški poljedelski in kreditni odsek so potrebni. V bivši Jugoslaviji sta bili v Radečah dve posojilnici, danes pa ni nobene.

Končno je bilo sklenjeno, da bo KZ Radeče nosilec kredita za Zadrughni dom v Zidanem mostu. Novi odbor je prevzel vse te naloge in upamo, da jih bo uspešno izvršil, saj so člani novega odbora sami izkušeni kmetje. — KLO pa bo novemu odboru nudil vsestransko pomoč.

RAZGLAS

Dne 3. februarja t. l. je neznano kam izgubil moj mož Medvešek Bazilij, transportni delavec na postaji Zidani most, ter se do danes še ni vrnil. Vse poizvedbe so ostale brezuspešne; tudi zasledovanje po Ljudski milici Radeče je ostalo brezuspešno. Moj mož je bil oblečen v železničarski uniformi, star je 45 let, bolj majhne postave in čoktat, pristrizhene brke in umetno zobovje. Če je komu kaj znanega oz. če ga je kdo v tem času videl, naj sporoči to na naslov:
Medvešek Marija, Sv. Peter 32 —
posta Zidani most.

